puhkenud sõjas (1501./02. a.) sai Plettenbergile osaks küll Liivimaa linnade toetus — kui palju andis Tartu, ei saa kõigis üksikasjus kindlaks teha, — Hansa linnade poolt aga, hoolimata kõigist lubadusist, mitte midagi, välja arvatud Lüübek, kes andis oma osa rahalist toetust.

Hansa linnu tabaski Novgorodi kaubakoja sulgemine tõelikult vähem, sest kaubanduslik läbikäimine algas õige varssi teisi teid, mis meretaguseile kaupmehile olidki vahest kasulikumad, Liivimaa linnu aga, eriti just Tartut kõige rängemalt ähvardasid. Kõige pealt oli selleks Narva, kes muutus järjest tunduvamaks võistlejaks. Temas kui mitte-Hansa linnas oli kauplemine vaba kõigist Hansa maksustusist ja maksudest, nagu näit. naelatoll jne., mis loomulikult pidi olema suureks külgetõmbejõuks. Pealegi püüdis teiselt poolt Ivangorodi asevalitseja, ning sugugi mitte tagajärjetult, juhtida kõigi abinõudega kaubandust sinna. See vastselt tekkinud seisukord pidi tunduvaimalt tabama Tartut. Kui ka juba varemalt kuuldavale tulid kaebused Ranevarer'ite üle (kes lubamatuid, Hansa poolt mitte tunnustatud teid, „kõrvalteid" kaudu kauplesid Venemaaga), siis on nüüd Tartu selleks, kes korduvalt eerdab kaebusi selle üle linnadepäevil. Eriliselt valusa kaotusena tundus see, et leiti tee Pärnust Narva kaudu venelaste juurde otsem ja soodsam olevat senisest, mis viis üle Tartu ; selle üle kaevati 1501. a. ülielavalt. Sama kuuldub ka 1504. ja 1506. a.

Tartu ei tahtnud aga loobuda oma esivõimu seisukohast, vaid tahab seda alal hoida, mitte keeldudes oma vanust nõudeist; ta nõuab (1504. a.), et Novgorodi „Copmans boke . . . . . na dem olden" Tallinnast esitataks Tartu raele, et raamatud siin läbi vaadataks ja alal hoitaks, ja ta surubki selle oma nõudmise läbi. Tegelikult oli see tähtsuseta. On aga arusaadav, et kui 1514. a. otsustati kaubakoja tegevust uuesti elustada, siis ka Tartu asjast südilt osa võttis. Ta saatis Liivimaa saadikute valmistatud uue skra kava Lüübekile läbivaatamiseks ning kinnitamiseks. Igatahes ei eeldatud vist küll kuskil selle ettevõtte suurt edu, sest üsna iseloomustav on see, et uus skra võtab arvesse arvatavate kaubakojas käijatena õige piiratud arvu — kümme kaupmeest. Ja kaubakoja elustamine jäigi ebaõnnestunud katseks. Peale 1518. aastat on hooned kõdunenud, korratused on päevakorrale kerkinud ja kellelgi pole autoriteeti vaheleastumiseks. Tartu tegevusse puutuv materjal on ülipiiratud selleks, et saada täielist pilti. Kontori kui Hansa ühisettevõtte tegevus lõpetati juba 1521. a.; siiski jäi igaühele lubatuks kaubelda Novgorodis omal vastutusel ning riisikol. Tartule kindlustati nüüd, nagu vareminigi, tema endine kojavaimuliku ja -teenri ametisse määramise ja järelikult ka koja järelevalve õigus. See oli aga nüüd veel peamiselt teoreetilise tähtsusega. Tegelikult oli suurema tähtsusega see, et õnnestus ära hoida Plettenbergi ettepaneku vastuvõtmist, mille järele Narva pidi saama Vene kaubanduse ladukohaks, ja et venelastega kauplemist Liivimaa linnadel, eriti Narval ja Tartul, vabalt lubati. Pealegi läks Liivimaa linnadel 1522. a. korda teostada venelastega soodus eraleping, millega nad teostasid igapidi Moskva kaubanduspolitikat Hansa kaupmeeste eesõiguste vastases kalduvuses, asudes küll loomulikult avalikku vastollu Hansa huvidega.

Vene kaubanduse ülekandmisest otse nende müüride vahele kasvas linnadele loomulikult suurte tulude allikas, eriti aga Tartule, kes oma soodsa asendi tõttu sai tervelt oma kätte ning omandas ainuõiguse Pihkvaga kauplemises, mis pidi olema küll õige suureulatuslik. Aralt püüti vältida iga võimalikku muudatust seisukorras. Vist küll mitte lõppeks Tartu õhutusel ei surutud 1532., 1536. ja 1539. a.